

Ipinagdiriwang ng masa ang pagpaparusa kay Colonel Aguinaldo

Ilang minuto lamang matapos parusahan ng isang tim ng Fortunato Camus Command ng BHB si Col. Rodolfo Aguinaldo, malayo agad ang inabot ng balita tungkol dito. Para sa laksang biktima ng kahayupan ni Aguinaldo, wala nang ibang balitang mas nakasisiya kaysa sa pagkapataw ng parusang kamatayan sa kinamumuhiang salot na pasista.

Si Aguinaldo ay dating koronel ng PC at naging pulitikong tinaguriang “buwitre ng Cagayan”. Pero mas nakilala siya sa buong bansa sa mahaba at madugong kontra-rebolusyonaryo at anti-mamamayang rekord niya bilang nangungunang lumalabag sa karapatang-tao, tumutoryur at berdugo ng mga bilanggong pulitikal at iba pang rebolusyonaryo at masa.

Siya ang pinakalarawan ng kinamumuhiang kaaway, sukdulang anti-mamamayan at kontra-rebolusyonaryo, anti-komunista at militarista.

Kaalinsabay, maamo siyang ahente ng mga imperyalista, malaking panginoong maylupa at kumprador.

Pinagbayaran niya ang marami niyang utang na dugo sa rebolusyonaryong kilusan at mamamayan noong gabi ng Hunyo 12, 2001, sa mismo niyang “balwarte” sa Tuguegarao City. Ang pagparusa sa kanya ay malaon nang kinapanabikan ng mamamayan.

Ang buong buhay ni Colonel Aguinaldo ay inilaan sa pagtatanggol ng naghaharing bulok na sistema. At ginawa niya ito sa pinakabulok, pinakamasama at pinakakasuklam-suklam na mga paraan. Sa matagal na panahon, naghasik si Aguinaldo ng pasistang lagim at nagpakawala ng maruruming taktikang *psywar* laban sa mamamayan ng Cagayan, Apayao at iba pang lugar. Siya ang pinakalarawan ng kinamumuhang kaaway, sukdulang anti-mamamayan at kontra-rebolusyonaryo, anti-komunista at militarista. Para sa mamamayang dumanas ng kahayupan ni Aguinaldo, isa siyang demonyong nagkatawang-tao.

Sa kabilang panig, si Aguinaldo ay isang bayani para sa mga imperyalista, malaking panginoong maylupa at kumprador. Bilang pagtatanggol sa kanya, isinumbat minsan ng isang upisyal ng CIA na “Maaari kayong matulog nang ligtas at mahimbing dahil sa mga taong tulad ni Rodolfo Aguinaldo”.

Tulad ng inaasahan, ikinagalit at ikinatakot ng mga naghaharing uri sa bansa at ng kanilang imperyalistang amo ang kamatayan ng kanilang pinagkakatiwalaang berdugo na si Aguinaldo. Ang buhay at halimbawa ng mga demonyong mala-Hitler tulad ni Aguinaldo ay sadyang nais nilang parangalan at palaganapin. Bagay itong mahalaga sa kanila sa harap ng lumalaking banta sa kanilang paghahari bunga ng mabilis na sumusulong na rebolusyonaryong kilusan.

Mula ngayon, di na sila kailanman makatutulog nang mahimbing. **AB**

Madugong rekord laban sa masa sa Cagayan at Apayao

Noong dekada 1980, nanungkulan bilang upisyal-paniktik si Aguinaldo at kalaunan ay naging *project officer* ng kontra-rebolusyonaryong programang tinaguriang “Oplan Katatagan sa Cagayan” na plano at nasa mando ng CIA. Direktang kinanlong si Aguinaldo ng kanyang amo na si Juan Ponce Enrile, na noo’y hepe sa depensa ng diktador na si Ferdinand Marcos.

Sa pagpapatupad ng “Oplan Katatagan” noong unang hati ng dekada 1980, di bababa sa 350,000 magsasaka at kanilang mga pamilya mula sa mahigit 300 baryo ng Cagayan at Apayao ang sapilitang pinalikas mula sa kanilang mga tahanan, bukid at lugar ng hanapbuhay. Taumbaryo sila sa mga minisipalidad ng Gattaran, Lasam, Sto. Niño, Lallo, Rizal, Buguey, Alcala, Amulung, Baggao, Peñablanca at Piat sa Cagayan at sa mga munisipalidad ng Flora, Luna, Conner at Pudtol sa Apayao. Pininid sila sa malahayup na kundisyon sa maraming *hamlet* (gwardyadong pook konsentrasyon) sa paligid ng mga kampong militar ng AFP, PC at Integrated Civilian Home Defense Forces.

Ulul na ulol sina Enrile at Aguinaldo na puksain ang “insur-hensya”. Ang pagsalbeyds, pagtor-tyur, pagmamasaker, maramihang pagpapalikas at *psywar* ay sadyang isinagawa upang takutin ang mamamayan, wasakin ang mga rebolusyonaryong organisasyon, sawatain ang kanilang militansya at pawiin ang matutunog na tagumpay sa rebolusyong agraryo sa Cagayan. Halos walang baryo sa Cagayan at Apayao ang hindi naapektuhan ng pagiging buhong nina Aguinaldo at ng kanyang mga kasapakat sa militar, pulis at pwersang paramilitar.

Noong Disyembre 1980, trak-trak ng mga militar sa pamumuno ni Aguinaldo ang dumagsa sa maraming baryo

Notoryus na tortyurer ng 5th CSU

Pagkatapos na pagkatapos niyang makapagtapos sa Philippine Military Academy (PMA) noong 1972, ang *second lieutenant* pa lamang noon na si Aguinaldo ay itinalaga sa 5th Constabulary Security Unit o 5th CSU. Responsable ang 5th CSU sa pagkaaresto, pagtortyur at pagpatay sa maraming kadre ng Partido at aktibista sa panahon ng pasistang diktadurang Marcos. Halos isang dekada siya sa pusakal na yunit na iyon. Sa panahong naroroon siya, si Aguinaldo ang naging isa sa pangunahing tagatoryur ng mga bilanggong pulitikal na napapasakamay ng 5th CSU (kahit na ibang yunit ang nakaaresto at nagkukulong). Ilan sa kanila ay sina:

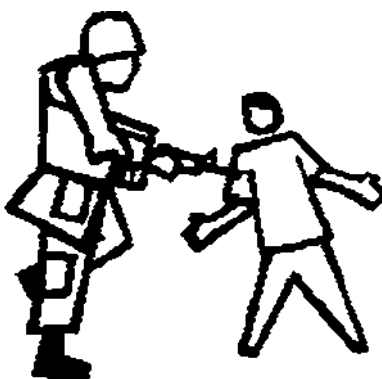
- Jose Ma. Sison (inaresto at tinortyur noong 1977);
- Jose “Pete” Lacaba at Bonifacio Ilagan (1974);
- Johann Baroso, Nenita Evangelista-Luneta at ang kanyang tatlong-taong-gulang na anak na si

Ningning (dinukot at pinatay noong 1977);

- Magkapatid na Franco, Ernesto at Domingo Luneta (inaresto at tinortyur noong 1974);
- Purificacion Pedro (nasugatan sa engkwentro at dinala sa ospital, kung saan siya ginahasa at natagpuang nakabigti; pinalabas na nagpakamatay siya);
- Edgar Jopson (inaresto at tinortyur noong 1978);
- Dr. Juan Escandor (dinukot noong 1983; natagpuan ang bangkay na nakasukso ang kanyang *brief* sa loob ng bungo; ang dinukot ding kasama niyang si Yolanda Gordula ay hindi na natagpuan);
- Marco Palo (inaresto noong 1982; itinakbo sa V. Luna Memorial Hospital na halos patay na matapos matinding tinortyur ni Aguinaldo); at
- Venerando Villacillo (dinukot noong 1985, pinatay, sinunog ang bangkay at itinaapon sa bangin).

upang iutos ang maramihang paglikas. Binantaan nilang papatayin ang sinumang sumuway sa kanila. Hinakot ang kalalakihan, kababaihan, mga bata at mga hayup sa bukid. Sapilitan silang pinaglakad nang maraming kilometro sa mapuputik na dasdas sa kabundukan tungo sa malalaking kalsada, sentrong bayan at *hamlet* na gwardyado ng mga kampo militar. Maraming sanggol at matatanda ang namatay sa gayong pagpapahirap.

Subalit sama-samang lumaban ang mamamayan. Sa mga *hamlet* sa Lallo, Cagayan, araw-araw na nagrali ang mamamayan sa may *national highway* at nananawagan ng tulong mula sa mga taga-bayan at mga dumaraan. Pinetisyon nila ang lokal na gubyerno na kagyat at ligtas silang pahintulutang makabalik sa kanilang mga baryo. Matatag silang naggiit ng

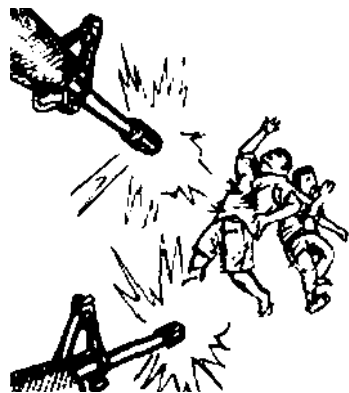

indemnikipasyon at umani ng suporta mula sa mas maraming mamamayan. Ang alkalde noon na si Aladino Dupaya ay walang nagawa kundi pagbigyan ang makatarungang mga kahilingan ng mamamayan.

Sa Masi, Rizal sa Zinundungan Valley, ang mga hinamlet na katutubong Malaweg ay sumuway sa AFP. Tumakas sila sa binakurang kampo at bumalik sa kanilang mga tahanan at bukid. Libu-libong mga magsasaka at mag-aaral sa Gattaran ang naglunsad ng mga martsa-rali, pasan ang mga kabaong upang iprotesta ang masaker ng mga bata sa Naddungan at iba pang mga baryo.

Sa harap ng patuloy na pagbugso ng militanteng kilusang masa sa rehiyon at ng panawagan para sa isang pambansang boykot laban sa huwad na eleksiyong presidensyal ni Marcos noong 1981, nag-

wala si Aguinaldo at ang kanyang mga tauhan. Walang katulad sa nakaraan ang pagdami ng mga kaso ng panonortyur, pananalbeyds, masaker at iba pang kahayupang isinagawa ng mga pasista laban sa mamamayan ng Cagayan at Apayao. Mas marami at mas malawak na mga lugar ang idineklarang “*no man’s land*” (bawal sa tao). Pinagsusunog ang mga bahay, pinagwawasak ang mga bukid at pananim. Hinaras, inaresto, ibinimbin, tinortyur at hinalay ang mga pinagsususpetsahang myembro ng mga rebolusyonaryong organisasyong masa.

Batay sa kanyang utos, ang mga tropa ng 17th IB-PA at ng 51st PC Ranger Battalion ay pumatay ng puu-puong sibil-yang pinaghihinalaang sumusuporta sa rebolusyonaryong kilusan. Sa bayan pa lamang ng Lasam, 47 katao ang pinaslang.

Nagtanghal si Aguinaldo ng isang “maramihang pagsuko” ng 150

sibilyan at kamag-anak ng mga mandirigma ng BHB sa Gattaran noong 1983. Upang mapilitan silang “sumuko”, una’y iniutos niya ang pagdukot sa mga anak ng mga kilalang mandirigma ng BHB. Ang mga sibilyan ay pinilit na magprisinta ng sarili bilang mga “surenderi” at pagkatapos ay inilista bilang kasapi ng CHDF o *civilian informer*; kapalit ng buhay at pansamantalang kalayaan.

Pilit na pinadalo ang taumbaryo sa mga miting na ipinatawag ni Aguinaldo. Pinapila at isa-isang ininterogeyt. Pilit silang pinagbibigay ng pangalan ng mga kamag-anak nila sa BHB. Walang pagod na hinaras ni Aguinaldo at kanyang mga tauhan ang mga natukoy nilang pamilya o malapit na kamag-anak ng mga mandirigma ng BHB. Pinipilit na ipagkanulo o pasukuin ang kanilang mga kamag-anak sa BHB.

Ang mga tumanggi sa ganito ay paulit-ulit na hinahataw ng *dos por dos*. Hindi ligtas sa ganito maging ang kababaihan at mga bata. Ang mga anak ng mga mandirigma ng BHB ay dinukot at dinala sa mga kampo militar at ang kababaihan ay ginahasa o pina

kikialaman ni Aguinaldo upang makapaghasik ng intriga sa kanilang mga asawa at kamag-anak. Marami ang nagtaglay ng malalang sikolohikal na troma dahil sa gayong mga dinanas sa kamay ni Aguinaldo.

May ilang surenderi na binuo bilang pribadong hukbo ni Aguinaldo, ang tinaguriang “Cagayan 100”. Ginamit niya ang grupong paramilitar na ito bilang pwersang kontra-rebolusyonaryo, personal na badigard at *goons* para sa maruming pamumulitika at eleksyon.

Nang bumagsak ang diktadurang Marcos noong 1986, agad na itinalaga si Col. Rodolfo Aguinaldo bilang *provincial commander* ng Philippine Constabulary sa Cagayan at bilang hepe sa paniktik ng PC Recom 2. “Gantimpala” ito sa paglahok niya sa EDSA 1.

Pagkatapos nito’y kaagad rin siyang lumahok sa mga tangkang kudeta laban sa rehimeng Aquino noong 1987 at 1989. Noong 1990, sa tulong ng kanyang “Cagayan 100,” naglunsad si Aguinaldo ng sariling kunwang kudeta sa Tuguegarao, na humantong sa pagpatay sa noo’y tagapagsalita ng AFP na si Col. Oscar Florendo. Tumalilis si Aguinaldo, inabandona ang kanyang “Cagayan 100” at “nagtago” hanggang sa inabswelto siya ni Fidel Ramos. Ang kaso laban kay Aguinaldo hinggil sa pagpatay kay Colonel Florendo ay hindi umusad sa mga reaksyunaryong korte. **AB**

Walang katulad sa nakaraan ang pagdami ng mga kaso ng panonortyur, pananalbeyds, masaker at ibang pang kahayupang isinagawa ng mga pasista laban sa mamamayan ng Cagayan at Apayao. Pinagsusunog ang mga bahay, pinagwawasak ang mga bukid at pananim. Hinaras, inaresto, ibinimbin, tinortyur at binastos ang mga pinagsususpetsahang myembro ng mga rebolusyonaryong organisasyong masa.

Pasistang naging pulitikong warlord

Dahil sa kanyang paglahok sa mga bigong tangkang kudeta, batid ni Aguinaldo na hindi na siya kailanman maaaring magheneral. Nagbitiw siya sa militar. Upang lalong yumaman at makahawak ng poder, ang pinakamabilis na rutang bukas sa kanya ay ang pagiging pulitiko.

Mula nang dumapo siya sa Cagayan noong dekada 1980, matagal na niyang pinaghandaan ang gayong posibilidad. Kung kayat “pinagwapo” niya ang kanyang sarili, nagpundar ng *goons* at armas, nagkamal ng salapi, naglunsad ng paninirang-puri at pagliligpit ng kanyang mga magiging kalaban sa darating na mga eleksyon.

Ang kanyang mga armas, *goons*, salapi, taktikang *psywar*, suportang militar at “special operation” upang ipapatay ang kanyang magiging pinakamalakas na kalaban, ang nagtiyak sa mga tagumpay noon ni Aguinaldo. Ang mga yunit pang-kombat ng AFP, armor, mga baril at pasilidad ng AFP ay minobilisa para suportahan ang kanyang mga ambisyon sa pulitika.

Noong una siyang tumakbo sa pagka-gobernador, pinahimpil niya ang kanyang mga *armored personnel carrier* malapit sa mga presinto na nasa mga distrito at bayan ng kanyang kalaban. Ang mga botante ay tinakot at sinuhulan ng mga tauhan ni Aguinaldo sa pamamagitan ng pagtutok ng mga baril na may P100 papel na

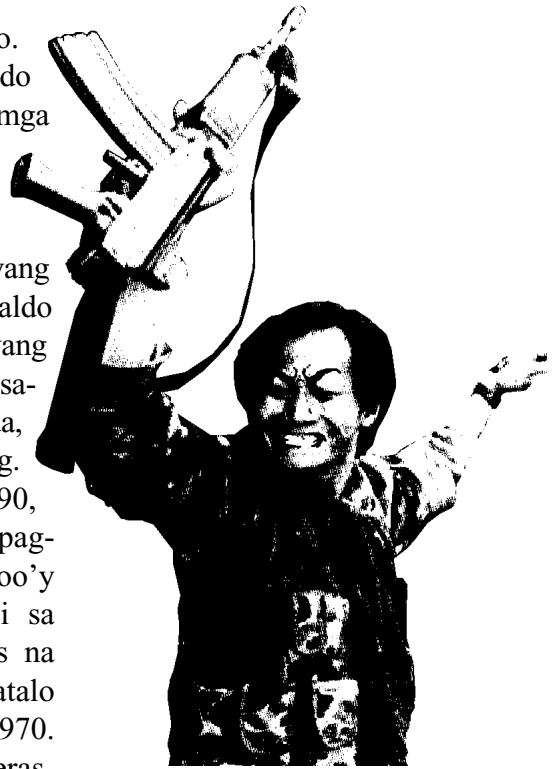
nakakabit sa kanyon ng mga ito.

Ang kampanya ni Aguinaldo ay tinustusan sa kalakhan ng mga Koumintang, na kanyang tuwirang nilapitan para sa ganitong kasunduan. Kapalit ng malaking halagang kanyang tinanggap, hinayaan ni Aguinaldo ang mga Taiwanese na malayang makapasok sa Cagayan at magsagawa ng ilegal na pangingisda, ilegal na rekrutment at ismagling.

Bago ang eleksyon ng 1990, pinakana ni Aguinaldo ang pagpatay kay Tito Dupaya, na noo’y nagbabalak na tumakbo muli sa eleksyon. Ito’y dahil malakas na kalaban si Dupaya, na hindi matalo kahit ni Enrile noong dekada 1970. Ang gayong madudugong “operasyong elektoral” ang tatlong beses na nagluklok kay Aguinaldo bilang gobernador, at pagkatapos, bilang kongresman ng ikatlong distrito ng Cagayan mula 1998.

Mula nang maging upisyal siya ng AFP, at laluna nang siya’y naging *provincial commander* ng PC at sa kalauna’y naging burukratang kapitalista, nagsimula na siyang magkamal ng yaman. Naka-pagkamal siya ng mga ari-arian sa pamamagitan ng pangangamkam ng lupa, pangingikil, korapsyon at sa pamamagitan din ng mga sindikatong kriminal na pinamumunuan ng pinakamatataas na upisyal ng militar at burukrasyang sibilyan (*tingnan ang kaugnay na artikulo*).

Nang siya’y maging *provincial commander* ng Cagayan, binuo niya kasama ni Col. Tirso Gador ang

ISLACABA (Isabela, Laguna, Cagayan, Cavite, Batangas) Jueteng Connection. Dito niya nakasosyo ang alkalde noon ng Calauan, Laguna at hari ng hweteng sa naturang prubinsya na si Antonio Sanchez.

Bukod sa malaking kita ni Aguinaldo sa hweteng, “Mr. Ten Percent” ang patalikod na katawagan sa kanya ng mga kunsesyunaryo sa *logging* dahil pilit din niya silang pinagbabayad ng 10% ng kita ng mga kumpanya sa pagtotoroso sa Cagayan.

Isa sa mga negosyanteng kanyang kinwartahan ay si Don Augusto Uy, ang may-ari ng Tropical Wood Industries Inc. (TPWII). Bukod sa pangungulekta sa kanyang bahagi sa ganansya, ginamit ding base ni Aguinaldo

REKORD NG KATI WALIAN NI AGUINALDO

Hweteng. Hinawakan kaagad ni Aguinaldo ang kontrol sa operasyon ng hweteng sa Cagayan pagkaupo na pagkaupo niya bilang gobernador. Ang mga hari ng hweteng sa lalawigan ay naglagay sa kanya ng umaabot sa P500,000 bawat buwan. Pinatakbo rin niya ang ISLACABA Jueteng Connection.

Pagtotroso. Mula sa nakagawiang 10%, hiningi ni Aguinaldo mula nang siya'y maging gobernador ang 20% hanggang 30% ng tubo ng mga kunsesyunaryo sa pagtotroso. Kontrolado niya ang Sta. Teresita Wood Industries Inc. na nagkakahoy sa Lasam at Paco Valley. Ito'y sa kabila ng madalas niyang pangangalandakang laban siya sa pagtotroso.

Ismagling. Ang mga ilegal na pagpupuslit ng tao at droga ay regular na nagaganap mula sa Taiwan patungo sa mga munisipyo ng Buguey at Sta. Ana sa babaying Pasipiko ng Cagayan. Kasama ni Aguinaldo sa sabatang ito ang panlalawigang PNP, ang Philippine Navy at Philippine Coastguard, ang mga alkalde ng Buguey at Sta. Ana at ang Alien Control Office ng Cagayan.

Ang malalaking isdang nahuhuli ng mga

barkong pangisdang Taiwanese sa loob ng teritoryong tubig ng Cagayan ay dinadala sa Sta. Ana para sa iladuhin. Matapos maalisan ng lamangloob ang mga isda ay pinalalamnan ng mga ilegal na droga gaya ng *shabu* at *cocaine* bago ibyahe.

Pagbibyahe ng marijuana. Kasama ng kanyang mga kasapakat na sina Conrado Balweg (pinarusahan ng BHB noong Disyembre 1999) at Abrino Aydinan ng Kordilyera, si Aguinaldo ay nagpatakbo ng isang tubong lugaw na negosyo ng pagbebenta ng marijuana sa mga *pusher* sa Baguio, Zambales at Metro Manila.

Ilegal na rekrutment. Tinulungan ni Aguinaldo ang ilegal na rekrutment ng mga mangingisdang Cagayano na magtrabaho sa mga barkong pangisdang Taiwanese bilang mga aprentis na mangingisda. Sa kabila ng kakarampot na upa, pinatawan ni Aguinaldo ang bawat rekrut ng halagang P500 bawat buwan habang may bisa ang kontrata. Subalit wala siyang anumang ginawa tuwing ang mga Cagayano, na ginamit ng mga Taiwanese sa ilegal na pangangisda at pagbibiyahe ng droga, ay hinuhuli, ikinukulong at binibitay sa ibang bayang Asyano.

ang TPWII sa kanyang paniniktik.

Sapul nang maluklok sa poder, trinato ni Aguinaldo na kanyang sarili ang tesorerya ng lalawigan at ang iba pang pag-aari ng pamahalaang panlalawigan. Ang materyales para sa konstruksyon na nabili nang mura sa Maynila ay palagiang pinapatungan ng halaga sa kanyang mga ulat upang maibulsa niya ang natitira.

Kaakibat ng pamimili sa mga primera klaseng lupain sa pamamagitan ng perang galing sa hweteng, ginamit ni Aguinaldo ang mga kagamitan at materyales pangusali ng gubyrno para itayo at imantini ang Oasis, isang mama-

haling resort.

Noong kalagitnaan ng dekada 1990, sinampahan ng kasong katiwalian si Aguinaldo sa Sandiganbayan dahil sa di maipaliwanag na hinantungan ng halagang P1 milyon mula sa badyet ng Cagayan.

Ang pagkatalo at kamatayan ni Aguinaldo

Noong eleksyon ng Mayo 2001, muling ginamit ni Aguinaldo ang kanyang subok nang taktikang *psy-war*, pananakot at pamimili ng boto. Maging sa Tuguegarao City, binantaan niya ang bawat kapitan ng barangay na hayagang sumusuporta sa kanyang kalaban o kaya'y hindi

hayagang sumusuporta sa kanyang pagkakandidato.

Nabahala siya sa malawakang pagkakaisang nakatuon laban sa kanya. Kayat pilit niyang pinaguugnay ang hayag na kilusang organisasyon sa mga armado at lihim na pwersa ng PKP, BHB at NDF. Tulad ng inaasahan, malisyoso niyang inatake ang gawaing pakikipag-alyansa at mga mobilisasyon ng rebolusyonaryong kilusan. Subalit nabigo ang lahat ng mga ito.

Tambak ang pagkatalo ni Aguinaldo sa eleksyon. Nanalo di lamang ang kanyang karibal sa reaksyunaryong pulitika. Ang progresibong partidong Bayan

Muna na palaging binabatikos niya sa madla, ay nagkamit din ng matunog na tagumpay sa eleksyon sa prubinsya at sa buong bansa. Hudyat ang mga ito ng nalalapit nang pagbagsak ni Aguinaldo at pagwawakas ng kanyang mga kalupitan.

Nilikha ni Aguinaldo para sa sarili ang kabantugang walang-pagkatalo. “Agila ng Cagayan” ang paghumaling niya sa sarili, halaw mula sa isang pelikulang ginawa upang patanyag ang isang pasista. Nag-arms siya kaliwa’t kanan at pinaligiran niya ang kanyang “pugad” ng santambak na pulis at militar. Ang kanyang sukdulang pagkatakot ay nagbunsod sa kanyang maglatag ng susun-suson na sistemang panseguridad sa paligid niya at ng kanyang bahay. Humantong pa siya sa pagkakalat ng katawatawang istorya na mayroon siyang anting-anting na tumitiyak sa kanyang kaligtasan at naglubid siya ng mga kwento tungkol sa kanyang kawalang-kamatayan at pagiging isang “maalamat”.

Sa kahuli-hulihan, wala itong laban sa parusang kamatayan na ipinataw sa kanya ng rebolusyonaryong kilusan at ng masa. Ang “muog na bakal” ni Aguinaldo, pulutong ng mga armadong badigard at impluwensya ng kanyang mga kasamahan sa militar at pulitika, at maging ang kanyang gawagawang agimat ay hindi nakapagligtas sa kanya.

Ang kanyang kamatayan ay isang malaking tagumpay ng rebolusyonaryong kilusan at ng mamamayan. **AE**

Operasyong pagparusa kay Aguinaldo

Walang muog ang mga reaksyunaryo na di mabubuwag ng rebolusyon

Pinatutunayan ng matagumpay na operasyong pagparusa kay Colonel Aguinaldo na kahit gaano pa kakapal ang bakal na ipambabalot ng mga kaaway ng bayan sa kanilang sarili, mayroong paraan upang punitin ito ng punglo ng rebolusyonaryong hustisya.

Kaya nga’t ang paggawad ng kaparusahan kay Aguinaldo ay naghahatid ng malawakang takot sa mga reaksyunaryo at pasistang may pinakamabibigat na kasalanan sa mamamayan. Hindi na sila kailanman makatutulog nang mahimbing. Walang muog ang mga reaksyunaryo na di mabubuwag ng rebolusyon.

Ang matagumpay na operasyon ng Fortunato Camus Command ay inspirasyon sa lahat ng mga rebolusyonaryo, laluna para sa mga mandirigma ng BHB. May espesyal na kabuluhang pag-aralan at halawan ng aral ang operasyong paggawad ng kaparusahan kay Aguinaldo upang maisakatuparan ang katarungan sa iba pang may mabibigat na kasalanan sa mamamayan.

Ang muog ni Aguinaldo

Batid ni Aguinaldo na marami siyang mabigat na krimen, laluna sa masa at sa rebolusyonaryong kilusan, na alam din niyang buhay niya mismo ang katumbas. Kaya naging lagi siyang maingat sa kanyang personal na kaligtasan at pagkilos.

Saan man siya magpunta, hindi nawawala ang kanyang mga personal na badigard, kasama ang armadong pulis at militar. Sa panahon ng eleksyon noong Abril-Mayo, walong armadong *goons* na galing sa Bataan, limang tauhan ng SWAT na armado ng M14 at M16, maliban pa sa isang tim ng pulis, ang laging nakabantay sa kanya kahit sa loob ng kanyang bahay. Bihira siyang pumunta sa mga baryo para mangampanya. Ang mga tauhan niyang bayaran ang kanyang pinakilos. Minsan, sumaglit siya sa miting sa isang baryo ng Tuguegarao City sa kasagsagan ng kampanya, pero nagsalita lamang nang ilang sandali sa harap. Dali-dali siyang umalis dahil sa pangambang bibirahin ng kanyang kalaban.

Sa mga nakaraang eleksyon, nangampanya si Aguinaldo sa mga baryo

habang sakay ng *armored personnel carrier* (APC), kasama ang ilang kumpanyang tropa ng AFP, PNP at CAFGU dahil takot na parusahan ng isparo yunit, maambus o maisnayp ng BHB o ng kanyang mga kalaban sa pulitika.

Nagpalipat-lipat siya ng tirahan sa Maynila, Ilocos at Cagayan. Kahit sa Cagayan, hindi sa iisang bahay nakatira si Aguinaldo. Lagi siyang may nakabantay na mga armadong badigard, kahit hanggang sa pagpasok-labas sa pintuan niya.

Pumwesto siya sa apartment na halos katabi ng kwartel ng pulisya sa Tuguegarao City Hall (nasa malapit na dulo ng kalye ang hedkwarters ng 111th PNP Company, 200 metro ang layo sa apartment). Wala nang ibang pasukan at lusutan sa mga apartment doon kundi sa maliit na iskinita, na laging sarado ang *gate* at laging binabantayan ng kanyang mga badigard (*tingnan ang dibuho sa pahina 9*). Sa pintuan, dalawang malaking aso ang bubungaran kapag bubuksan ang maliit na bakod papasok sa apartment ni Aguinaldo sa dulo ng iskinita. Hindi siya gaanong lumalabas. Ngunit, hindi rin naman tumatagal nang isang linggo ay lumilipat muli siya ng bahay.

Mayroon siyang mga bayarang paniktik na nakakalat sa kanyang paligid at nanghaharas sa mga nagagawi doon na “bagong mukha”. Pati ang dalawang matandang babaeng taga-Tuao na naka-bag at dumalaw sa kababayan nilang may-ari ng isang apartment sa iskitang iyon ay mismong si Aguinaldo ang nangharas. Pinaghahalughog ang dala nilang bag at pinagbintangang “paniktik” ng kalaban niyang pulitiko na si Manuel Mamba ng Tuao. Lagi siyang nambubulyaw at nanghaharas sa mga kapitbahay, kaya galit sa kanya ang mga naninirahan sa iskitang iyon. Hinamon nga ni Mamba, na hindi iboboto si Aguinaldo kahit mismo ng mga nakatira sa katabing-apartment niya.

Ipinalaganap din ni Aguinaldo sa matagal na panahon ang *psywar* at paghahambog na siya’y hindi kailanman matatalo ng kanyang mga kalaban, maging ng rebolusyonaryong pwersa, na siya raw ay “mahal ng masa”, na “kaibigan niya” ang BHB, na mayroon daw siyang “agimat”.

Malaking butas ng “karayom”

Gaano man kaingat at kalakas si Aguinaldo ay may kahinaan pa rin siya. Ito ay madaling napag-

aralan ng mga pwersang nagkahon sa kanya, na mga Marxistang gumamit ng materyalismong diyalektikong pagsusuri.

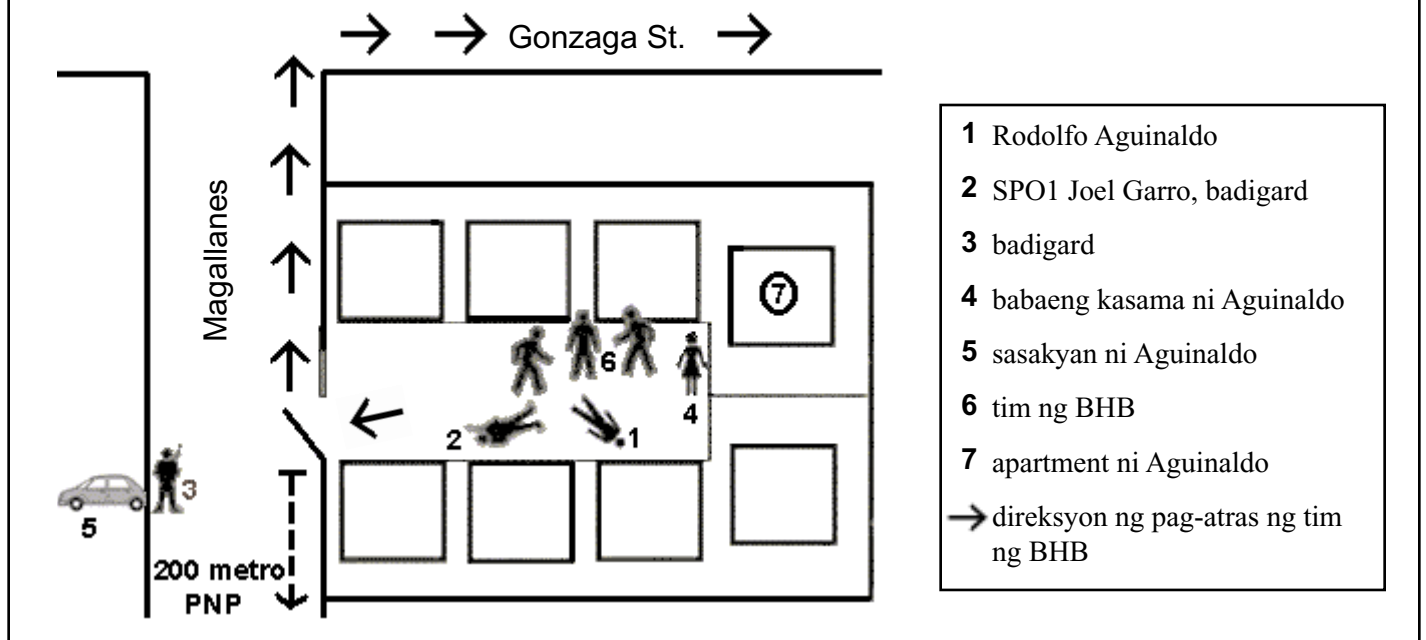
Sa kanyang rekord, walang karanasan si Aguinaldo sa malapitang pakikipaglaban (*close quarter combat*) at ang nakakaharap lamang niyang mga mandirigma ng BHB at kadre ng Partido sa malapitan ay iyong nakaposas o sumuko na sa kanya. Mahusay siya sa *psywar*, pero hindi sa kombat. Minsan noong dumaan siya na nakakotse sa Baybayog, Alcala sa araw ng palengke at sandaling tumigil doon, nahimatay ang “Agila ng Cagayan” dahil may nakalapit sa kotse niyang isang magsasakang may bitbit na bayong. Inakala niyang kabilang ito sa isparo yunit ng BHB na maggagawad sa kanya ng kaparusahan.

Sa pagtatangka niyang iba-ibahin ang tirahan at sa kanyang di pagtagal sa iisang lugar, mas madaling napadrungan ang kanyang mga pagkilos. Sa ilang panahong pagsubaybay, natuklasan ang padron ng kanyang pag-alis at pagbalik, kung anong araw at anong oras ito, sino ang kasama, sino ang inuuwian, sino ang badigard, ano ang dalang baril, paano ang lakad palabas at papasok, saan pumaparada ang sasakyan, gaano kalayo ang mga gwardya at ano ang layunin ng kanilang panghaharas sa mga bagong mukha sa paligid. Natantya na kung ilang metro ang magiging layo sa kanya ng mandirigmang operatiba, ilang segundo ang maaaring itagal ng labanan.

Isang matibay na matibay na lungga niya ang kanyang apartment sa kalyeng Magallanes dahil malapit ito sa mga kampo ng kaaway, iisa ang pasukan at labasan at makipot ang daanan. Dito na siya nagtagal nang mahigit 10 taon dahil tiwala siya sa kanyang seguridad doon. Hinaharas, minamanmanan at inaalam pa rin nila ang mga pumapasok na tao at hindi nawawala ang mga badigard ni Aguinaldo sa loob at paligid ng apartment. Pero, hindi nila nagawang pigilan ang paninirahan ng mga tao sa mga katabing apartment. Doon pumwesto ang tim ng Fortunato Camus Command.

Matapos siyang pag-aralan at ikahon, naging madali ang pagkasa ng isang operasyon na isasagawa ng isang maliit na yunit. Sa loob lamang ng 24 oras na itinakdang paghihintay, naparusahan ng tim ng BHB si Aguinaldo habang papasok ito sa bakod ng kanyang apartment. Sa loob lamang ng ilang segundong aksyon, nabulagta

ISKETS NG GINANAPAN NG PAGPARUSA KAY AGUINALDO

si Col. Rodolfo Aguinaldo, pati ang kanyang alalay na nagtangkang manlaban. Sumaklolo ang dalawa pang armadong tauhan niya sa labas ng bakod. Pero, agad silang nalusutan ng mga kasama sa pamamagitan ng panlalansi at bilis ng paglayo sa lugar.

Sa loob ng ilang sandali, nawalan na ng saysay ang napakaraming tsekpoynt na inilagay ng kaaway sa mga daanan.

Batay sa mahusay na pagpadron sa target, detalyadong impormasyon, at mabilis na pagsubaybay at pagsusuri sa mga bagong datos, madaling naitakda at tuluy-tuloy na napino ang konsepto ng operasyon, taktika sa kombat at rehersal ng pwersa. Tiniyak ang panahon at lugar kung saan matatamo ang sorpresa, lokal na superyoridad, at presiso't mabilis na pagkilos ng mga operatiba para sa opensa at ganap na tagumpay sa pagpaparusa kay "Agui" hanggang sa ligtas na pag-atrás ng buong pwersa mula sa bunganga ng kaaway.

Samantala, lahat din ng kakayaning iambag ng masa at mga pwersang nakaugnayan ay nagpuno sa mga kakulangan, at naging salalayan sila ng tim mula umpisa hanggang matapos ang operasyon.

Naipakita muli ng BHB ang kakayahan nitong "lumusot sa butas ng karayom" o "pumasok at lumabas sa bunganga ng buwaya" para ipatupad ang mga tungkulin nito sa masa at rebolusyon.

Nagsisilbing maningning na tagumpay ng mamamayan at rebolusyonaryong kilusan sa rehiyon at sa buong bansa ang pagparusa kay Aguinaldo.

Gayunman, marami pang katulad niyang sagadsaring pasista ang kailangan pang singilin sa kanilang marami ring utang na dugo sa rebolusyonaryong kilusan at sa mamamayan, dulot ng mga ginawa nilang pagpapahirap, pagsasalbeyds, pananakot at iba pang paglabag sa mga karapatang-tao mula pa noong panahon ng diktadurang Marcos. Nangunguna na rito ang mga Marcos. Kabilang na rin dito ang iba pa ring mga kasama niya sa PC/PNP, AFP, NICA/NISA (National Intelligence Coordinating Agency/ National Intelligence Security Agency), DND at iba pang bahagi ng reaksyunaryong sandatahang pwersa, mga yunitpaniktik at grupong paramilitar ng mga ito.

Walang ginawang anumang mapagpasyang hakbangin ang sunud-sunod na reaksyunaryong rehimeng pumalit sa diktadurang Marcos para positibong tugunan ang matagal nang mga karaingan ng mamamayan para maiwasto ang mga karumal-dumal na pasistang krimen at panagutin ng mga maysala. Tanging ang Bagong Hukbong Bayan at ang rebolusyonaryong kilusan ang nakapagbibigay at patuloy na umaako ng responsabilidad para sa paggagawad ng hustisya sa ganitong mga krimen sa rebolusyon at sa mamamayan. **AB**